

Forslag

til

Lov om visse foranstaltninger til støtte for privatbanerne samt om ændring i lov nr. 187 af 12. april 1949 om dækning af vanskeligt stillede privatbaners underskud.

(Vedtaget af folketinget ved 3. behandling den 1. marts 1956.)*

§ 1.

Ministeren for offentlige arbejder bemyndiges til at give de enkelte privatbaner tilsagn om, at statskassen vil udrede 85 pct. af banernes udgifter til reguleringstillæg og andre konjunkturbestemte tillæg til pensionister under forudsætning af, at der fra de i vedkommende banes drift interesserede kommuner gives tilsagn om ydelse af de resterende 15 pct., og iøvrigt på de i §§ 2—3 nærmere omhandlede vilkår.

Ministeren for offentlige arbejder bemyndiges til at give et tilsvarende tilsagn til privatbaner under likvidation under forudsætning af, at de interesserede kommuner ligeledes giver tilsagn som i stk. 1 anført.

Statens og kommunernes refusion i det i stk. 1 og 2 omhandlede forhold af udgifterne til privatbanepensionisternes reguleringstillæg m. v. skal dog kun kunne ske i det omfang, hvori udbyttet af banens drift eller for likviderede baners vedkommende likvidationsprovenuet viser sig utilstrækkeligt til at dække disse udgifter.

Statskassens ydelser i henhold til de i overensstemmelse med foranstående bestemmelser givne tilsagn bevilges på de årlige bevillingslove i forbindelse med de midler, der stilles til rådighed til dækning af vanskeligt stillede privatbaners underskud, jfr. lov nr. 187 af 12. april 1949.

§ 2.

Den ministeren for offentlige arbejder i § 1 givne bemyndigelse kan alene anvendes til med vedkommende kommuner at træffe

en bindende og uigenkaldelig aftale om, at staten og vedkommende kommuner fremtidig og uden hensyn til, om banens drift opretholdes eller allerede måtte være standset, i det angivne forhold vil dække de omhandlede udgifter til reguleringstillæg m. v. til pensionister, som der ikke på anden måde er dækning for.

Når den garanti for en privatbanes drift, som vedkommende kommuner måtte have påtaget sig i forbindelse med banens modernisering i henhold til lov nr. 130 af 23. marts 1948, er udløbet, skal det ved overvejelserne om størrelsen af det bidrag, der af statskassen i henhold til lov nr. 187 af 12. april 1949 vil kunne ydes til dækning af banens underskud, tages i betragtning, om der med kommunerne er opnået den i 1. stk. omhandlede aftale.

§ 3.

Den i §§ 1 og 2 nævnte garantiaftale omfatter:

- a) Privatbanetjenestemænd, der under banens drift er afskediget eller afskediges med pension,
- b) Tjenestemænd, der afskediges i forbindelse med banens likvidation, og som i henhold til deres ansættelsesvilkår har ret til pension også i tilfælde af afskedigelse af anden dem utilregnelig årsag end alder og sygdom, dog kun for så vidt de på likvidationstidspunktet er fyldt 50 år.

Såfremt der inden 5 år efter en banes likvidation tilbydes en af de under b) omhandlede tjenestemænd en med hans tid-

*) Se tillæg A. sp. 1001; tillæg B. sp. 277; folketingstidende: fremsættelsen sp. 2248, 1. behandling sp. 2312, 2. behandling sp. 3139, 3. behandling sp. 3308.

ligere tjenestemandstilling passende ansættelse ved statsbanerne, en anden privatbane eller ved en institution under en af de i garanti aftalen deltagende kommuner, og den pågældende ikke ønsker at modtage en sådan ansættelse, bortfalder garantitilsagnet for hans vedkommende. Det samme gælder sådanne under a) nævnte, på grund af sygdom pensionerede tjenestemænd ved senere likviderede baner, som efter en indtrædt forbedring i deres helbredstilstand ville have været pligtige at genovergå til aktivt arbejde ved deres bane, såfremt den stadig havde været i drift.

Forpligtelsen til i henhold til foranstående stykke at modtage anden ansættelse skal dog ikke gælde, når den pågældende på tidspunktet for ansættelsestilbudets fremsættelse er fyldt 60 år.

§ 4.

Til den del af en i drift værende privatbanes underskud, som ikke måtte blive dækket gennem reglerne i §§ 1—3, ydes der statsbidrag i overensstemmelse med bestemmelserne i lov nr. 187 af 12. april 1949.

De i §§ 4—6 i sidstnævnte lov indeholdte bestemmelser, hvorefter det under visse nærmere angivne betingelser skal kunne pålægges en kommune at deltage i dækningen af en privatbanes underskud, skal også komme til anvendelse på den del af underskuddet, der svarer til den kommunale andel af reguleringstillægget m. v. til banens pensionister i henhold til en efter bestemmelserne i nærværende lovs §§ 1—3 truffen aftale derom, dog kun for tiden inden banens eventuelle likvidation.

§ 5.

Såfremt der mellem staten og de i en privatbane interesserede kommuner er indgået den i § 2 omhandlede aftale om dækning af reguleringstillæg m. v. til banens pensionister, beregnes den maksimale størrelse af det midlertidige driftslån, der i henhold til lov nr. 35 af 2. marts 1955 af statskassen vil kunne tilsiges den pågældende bane, således:

Hvis banens udgifter til de nævnte reguleringstillæg m. v. i henhold til det af ministeriet for offentlige arbejder godkendte overslag for vedkommende driftsår er større end eller lig med det samlede budgetterede

underskud, kan lånet udgøre $\frac{3}{4}$ af 85 pct. af underskudsbeløbet.

Hvis underskuddet overstiger de anslåede udgifter til pensionsreguleringstillæg m. v., vil lånet maksimalt kunne andrage et beløb, der fremkommer som summen af $\frac{3}{4}$ af 85 pct. af de nævnte udgifter og en procentdel af det resterende underskud, som svarer til $\frac{3}{4}$ af den procentandel, hvormed staten ved den seneste fordeling af de i henhold til lov nr. 187 af 12. april 1949 om dækning af vanskeligt stillede privatbaners underskud til rådighed stillede midler har deltaget i banens underskudsdækning, jfr. herved lov nr. 35 af 2. marts 1955 § 3, 1. stk.

§ 6.

Til gennemførelse af en fortsat modernisering af levedygtige privatbaners spor og rullende materiel m. v. stilles der ved de årlige bevillingslove af statskassen midler til rådighed for ministeren for offentlige arbejder til udlån til de i betragtning kommende baner.

Ydelse af moderniseringslån vil foruden af den pågældende privatbanes forhold og behov for investeringshjælp være betinget af, dels at der mellem staten og de i banen interesserede kommuner er indgået den i § 2 omhandlede aftale, dels at kommunerne deltager i finansieringen af moderniseringsforanstaltningerne som i nærværende paragrafs 3. stk. nærmere anført.

Statslånet fastsættes til 75 pct. af den del af de med vedkommende moderniseringsforanstaltninger forbundne omkostninger, som ikke skønnes at kunne afholdes af banens egne midler, således at de resterende 25 pct. må stilles til rådighed af de i vedkommende banes drift interesserede kommuner. Der skal gælde samme vilkår for det kommunale lån som for statslånet, og begge lån vil med jævnsides prioritet være at sikre ved pant i det anskaffede eller moderniserede materiel m. v. Lånene skal ikke afdrages, så længe banens drift opretholdes, hvorimod de vil være at tilbagebetale ved driftens ophør.

Ministeren fastsætter iøvrigt de nærmere vilkår for lånene, derunder om eventuel foretningspligt og i givet fald om rentefoden samt om det åremål, i hvilket de interesserede kommuner må garantere opretholdelsen af en moderniseret banes drift.

§ 7.

Forinden ministeriet for offentlige arbejder tager stilling til en privatbanes ansøgning om moderniseringsstøtte i henhold til § 6, bliver der at indhente en udtalelse fra det i § 3 i lov nr. 187 af 12. april 1949 omhandlede udvalg.

§ 8.

Såfremt en eller flere af de i en privatbanes drift interesserede kommuner vægrer sig ved at deltage i dækning af udgifterne ved en af ministeren for offentlige arbejder godkendt modernisering af banen, hvis gennemførelse i henhold til bestemmelserne i § 6 delvis må dækkes af kommunerne, kan det, når banen i forening med $\frac{2}{3}$ af samtlige interesserede kommuner inden en af ministeren fastsat frist fremsætter begæring derom, og såfremt disse kommuner tilsammen skal udrede over halvdelen af det samlede kommunale bidrag til moderniseringen, af ministeren, efter at spørgsmålet har været forelagt det i § 3 i lov nr. 187 af 12. april 1949 omhandlede udvalg, pålægges samtlige kommuner at bidrage til moderniseringen i det forhold, hvorom der mellem udvalget og de tiltrædende kommuner opnås enighed, og som kan godkendes af ministeren.

§ 9.

Såfremt der i henhold til reglerne i nærværende lov ydes støtte til modernisering af en privatbane, som ikke har modtaget moderniseringshjælp i henhold til lov nr. 130 af 23. marts 1948, kommer de i § 2 i lov nr. 53 af 14. marts 1931 indeholdte bestemmelser til anvendelse for den pågældende bane, idet dog henlæggelsen til afskrivningsfonden skal foretages med 800 kr. pr. km.

§ 10.

Dokumenter, der udstedes om de i nærværende lov omhandlede retsforhold og aftaler, er stempelfri, ligesom tinglysningsgebyrer og andre offentlige afgifter vedrørende sådanne dokumenter bortfalder.

§ 11.

§ 3 i lov nr. 187 af 12. april 1949 om dækning af vanskeligt stillede privatbaners underskud affattes således:

„Til at afgive indstilling til ministeren angående ydelse af de foran omhandlede tilskud samt til behandling af de i § 4 nævnte sager og andre sager, som måtte blive henvist til det, nedsætter ministeren et udvalg bestående af en formand, der skal opfylde betingelserne for at blive landsdommer, og et antal medlemmer.

I udvalget indtræder 1 repræsentant for hvert af de i folketingets finansudvalg repræsenterede partier, og af de øvrige medlemmer udpeges 1 af finansministeren og 1 af indenrigsministeren, medens ministeren for offentlige arbejder udpeger 9 medlemmer, hvoraf

- 1 efter indstilling af Amtsrådsforeningen for Danmark,
- 1 efter indstilling af Den danske Købstadforening,
- 1 efter indstilling af De samvirkende Sognerådsforeninger i Danmark,
- 1 efter indstilling af Foreningen „Bymæssige Kommuner“ og
- 2 efter indstilling af Danske Privatbaners Fællesrepræsentation.

For hvert medlem udnævnes på tilsvarende måde en suppleant. Udvalgets afgørelser træffes ved simpel stemmeflerhed. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme afgørende.

Ministeren for offentlige arbejder fastsætter efter udvalgets indstilling dettes forretningsorden og træffer de nærmere bestemmelser om antagelse af lønnet medhjælp samt om vederlag m. v. til udvalgets formand, medlemmer og suppleanter. De med udvalgets virksomhed forbundne udgifter afholdes af de i henhold til § 1 til rådighed stillede midler.“

§ 12.

Denne lov træder i kraft den 1. april 1956.

Gustav Pedersen.

/ Horn.